

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, împotriva sentinței Judecătoriei Militare, mun. Chișinău din 19 mai 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, în privința inculpatului

*Chistol Ion Gheorghe, născut la
25 iulie 1974, originar și locuitor al mun. Chișinău, str.
Suceava 120, ap. 503, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>în instanța de fond:</i>	<i>03.03.2015 – 19.05.2015,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>08.06.2015 – 25.11.2015,</i>
<i>în instanța de recurs</i>	<i>19.01.2016 – 23.03.2016.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Militare, mun. Chișinău din 19 mai 2015, inculpatul Chistol Ion a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Instanța de fond a constatat că, Chistol I. este învinuit că la 19 iunie 2013, orele 10.00 și 17.50, aflându-se în biroul 16 al Inspectoratului de Poliție Buiucani, din str. Calea Ieșilor 12, mun. Chișinău, având calitate de martor în cadrul cauzei penale nr. 2013031055 privind învinuirea lui Harjevschi I. și Buracicov M. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 190 alin. (5) Cod penal, urmărind scopul dezvinovățirii cumnatului său, Harjevschi I., acționând cu intenție directă, fiind preîntâmpinat de răspundere penală pentru prezentarea cu bună-știință a declarației

mincinoase, potrivit prevederilor art. 312 și 313 Cod penal, a declarat că la 31 mai 2012, aproximativ orele 05.00, împreună cu cumnatul său, Harjevschi I., s-au deplasat cu automobilul ultimului, de model Volkswagen Passat, în s. Palanca, r-nul Ștefan Vodă unde, din cele declarate de Harjevschi I., a înțeles că acesta și-a perfectat careva acte legate de asigurarea mașinii sale, după care s-au întors în mun. Chișinău, cu toate că la 31 mai 2012 s-a aflat în mun. Chișinău și nu s-a deplasat cu cumnatul său Harjevschi I. în s. Palanca, r-nul Ștefan Vodă.

La 2 iulie 2013, cauza penală nr. 2013031055 privind învinuirea lui Harjevschi I. și Buracicov M. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 190 alin. (5) Cod penal a fost expediată cu rechizitoriu la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, fiind repartizată judecătorului S. Balmuș.

La 11 august 2014, aflându-se în biroul nr. 613 al Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din str. M. Viteazul 2, mun. Chișinău, fiind audiat în calitate de martor în cadrul cauzei penale nr. 2013031055, privind învinuirea lui Harjevschi I. și Buracicov M. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 190 alin. (5) Cod penal, urmărind scopul creării probelor artificiale privind dezvinovățirea cumnatului său, Harjevschi I., acționând cu intenție directă, fiind preîntâmpinat de răspundere penală pentru prezentarea cu bună-știință declarației mincinoase, potrivit prevederilor art. 312 și 313 Cod penal, a declarat că la 31 mai 2012, aproximativ orele 05.00, împreună cu cumnatul său, Harjevschi I., s-au deplasat cu automobilul ultimului, de model Volkswagen Passat, în s. Palanca, r-nul Ștefan Vodă unde, din cele declarate de Harjevschi I. a înțeles că acesta și-a perfectat careva acte legate de asigurarea mașinii sale, după care s-au întors în mun. Chișinău, cu toate că la 31 mai 2012 s-a aflat în mun. Chișinău și nu s-a deplasat cu cumnatul său, Harjevschi I., în s. Palanca, r-nul Ștefan Vodă.

Instanța a reținut că, de către organul de urmărire penală acțiunile inculpatului au fost calificate în baza art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, ca prezentarea cu bună-știință a declarației mincinoase de către martor, dacă această acțiune a fost săvârșită în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei în instanța de judecată națională, legate de învinuirea de săvârșire a unei infracțiuni deosebit de grave.

Acuzarea a invocat ca probe de confirmare a vinovăției inculpatului, depozițiile martorilor acuzării, raportul procurorului în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, I. Demciucin și copia descifrărilor telefonice ridicate de pe numărul de telefon mobil 079906681.

Inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că la 31.05.2012, aproximativ orele 05.00, împreună cu Harjevschi I., s-au deplasat în s. Palanca pentru a se întâlni cu o persoană și s-au întors pe la orele 09.00. Nu ține minte unde a lăsat telefonul său mobil, fiindu-i comunicat că a fost găsit în mașina lui Arhire V. și l-a recuperat când s-a întors în unitate.

Conform art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod penal, în cazul în care nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, instanța adoptă sentința de achitare.

Probele administrate confirmă lipsa faptei infracțiunii prevăzută de art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal.

Potrivit art. 312 Cod penal, declarația mincinoasă reprezintă prezentarea cu bună-știință a mărturiilor false în cadrul urmăririi penale și judecării cauzei. Aceste

declarații pot fi stabilite ca fiind false în temeiul art. 312 Cod penal, doar la momentul emiterii de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată a unui act final de apreciere a acestor probe, în comun cu toate celelalte prezentate la dosar.

În cadrul urmăririi penale drept temei de constatare a infracțiunii este emiterea unei ordonanțe de analiză și apreciere a probelor prezente, cum ar fi ordonanța de punere sub învinuire sau ordonanța de încetare a procesului penal, unde declarațiile martorului au fost apreciate în comun cu toate probele concludente, pertinente și utile.

În cadrul instanței de judecată, ca temei de constatare a faptei infracționale prevăzută la art. 312 Cod penal poate servi emiterea unei sentințe sau decizii în motivarea căreia se face o analiză a tuturor probelor prezentate la cauza penală și se constată prezența declarației mincinoase în coraport cu probele concludente, pertinente și utile, examinate în cadrul procesului penal.

Însă, cauza penală în cadrul căreia inculpatul a dat declarații în calitate de martor nu s-a finalizat, fiind în procedura Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, depozițiile inculpatului în calitate de martor nefiind apreciate de către instanța de judecată, prin emiterea unei sentințe.

Totodată, acuzarea nu a prezentat nici un act procesual - ordonanță, sentință sau decizie, în cadrul cărora au fost apreciate ca mincinoase declarațiile inculpatului date în calitate de martor.

Declarațiile martorilor acuzării Vasilenco A. și Arhire V. poartă un caracter general, și nu au confirmat că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 312 Cod penal.

Prezentarea ca probatoriu a proceselor-verbale de dare a declarațiilor în calitate de martor, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanța de judecată, urmează a fi apreciate de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată într-un act procesual prestabilit.

3. Procurorul în Procuratura sect. Buiucani, mun. Chișinău, Alexei Axentiev a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în domeniul public și al jurisprudenței pe un termen de 3 ani.

Apelantul a invocat că vinovăția inculpatului a fost dovedită prin probele administrate.

Instanța de fond, dispunând achitarea inculpatului, a indicat în sentință toate probele prezentate de acuzare și care dovedesc incontestabil vina inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, nemotivându-și poziția sa, fiind obligată să-și expună părerea asupra probelor prezentate de părți.

Judecătorul a indicat în sentință niște idei aberante, neprevăzute de Codul de procedură penală, inexistente în legislația națională sau practica judiciară, dând dovadă de lipsă de cunoștințe în calificarea infracțiunii prevăzute de art. 312 Cod penal, precum și necunoașterea modalității aprecierii probelor, fiind evident părtinitor în cauza penală.

Împrejurările și circumstanțele cauzei nu au fost apreciate la justa valoare de către instanța de fond.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că, obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute la art. 312 Cod penal - declarația mincinoasă, îl formează relațiile sociale cu privire la buna-credință ce trebuie manifestată cu prilejul declarației în cadrul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța de judecată națională.

Criteriul după care se stabilește dacă o declarație este sau nu mincinoasă, nu este acela al raportului în care se află cele declarate față de realitate. Aceasta deoarece martorului i se cere să spună ce știe și nu care este adevărul. Simpla contradicție între ceea ce afirmă martorul și ceea ce a avut loc în realitate nu este un indiciu cert că martorul a depus mărturii mincinoase. Or, martorii pot percepe uneori realitatea în mod deformat sau deformarea se datorează faptului că martorul a uitat anumite aspecte esențiale pentru redarea în mod fidel a realității.

Latura obiectivă a infracțiunii are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă exprimată în acțiune, 2) ambianța infracțiunii, și anume efectuarea urmăririi penale sau a judecării cauzei în instanța de judecată națională.

Infracțiunea prevăzută de art. 312 alin. (1) Cod penal este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul realizării integrale a acțiunii de prezentare a declarației mincinoase de către martor.

Latura subiectivă a infracțiunii se caracterizează prin intenție directă.

Instanța de fond corect a concluzionat că inculpatul urmează a fi achitat de învinuirea adusă în baza art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Este neîntemeiată poziția acuzării potrivit căreia vinovăția inculpatului se confirmă prin declarațiile martorilor Vasilenco A. și Arhire V., din care nu poate fi constatată latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, exprimată prin prezentarea, cu bună-știință a declarațiilor mincinoase, în prezența agravantei ”legate de învinuirea de săvârșire a unei infracțiuni deosebit de grave”.

Or, martorii au indicat date care nu țin nemijlocit de infracțiunea care se i se incriminează inculpatului, ci de anumite situații ce țin de numerele de telefoane ale inculpatului, dacă au vorbit la telefon cu inculpatul sau dacă alte persoane ar fi răspuns la telefonul acestuia.

Totodată, procesul-verbal de audiere suplimentară în calitate de martor a inculpatului, din 19.06.2013, efectuată în bir. 16 al Inspectoratului de Poliție Buiucani, copia procesului-verbal de audiere a lui în calitate de martor din 11.08.2014, efectuată în bir. 613 al Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, și copia procesului-verbal de audiere în calitate de martor a inculpatului din 19.06.2013 nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, la materialele cauzei nefiind anexat nici un act judecătoresc care să ateste că aceste declarații au fost puse la baza unei sentințe, respectiv, aceste declarații nu constituie elementul material al infracțiunii prevăzute la art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal.

Astfel, declarațiile inculpatului, date în calitate de martor, pot fi stabilite ca fiind false, potrivit art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal, doar la momentul emiterii de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată a unui act final de apreciere a acestor probe în coroborare cu toate celelalte probe administrate, la materialele cauzei nefiind anexată o sentință pronunțată în privința lui Harjevschi I., la baza căreia să fie puse declarațiile martorului Chistol I.

5. Procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

Recurentul a indicat că instanța de apel urma să se pronunțe asupra motivelor invocate în apelul declarat și să se expună dacă este posibilă atragerea la răspundere penală în baza art. 312 alin. (2) lit. a) Cod penal în condițiile cauzei vizate și din care motive.

Or, instanța de apel, constatând aceeași motivare, nu s-a expus asupra motivelor invocate în apelul declarat, potrivit căruia soluția dată nu se bazează pe nici o normă procesual penală.

Soluția instanțelor de fond și de apel de a nu se expune referitor la admisibilitatea probelor prezentate de acuzare, din motivul invocat, este neîntemeiată.

Motivele instanțelor de fond și de apel urmează a fi considerate ca necorespunzătoare principiului liberei aprecieri a probelor în procesul penal.

Instanța de apel, la motivarea deciziei, nu a respectat prevederile legale și nu a dat o apreciere probelor prezentate în sprijinul acuzării, acumulate legal, admisibile și care dovedesc vinovăția inculpatului, făcând trimitere unilateral la concluziile instanței de fond și declarațiile inculpatului, și pronunțând o decizie ilegală și neîntemeiată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul menționat se reține că, în corespundere cu împrejurările relevate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată inculpatului în strictă conformitate

cu prevederile normelor de procedură penală și a prescripțiilor de drept material, în baza probelor administrate de acuzare și apărare, acestea fiind motivate și apreciate în temeiul prescripțiilor din art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și al coroborării lor, corect dispunând achitarea inculpatului de sub învinuirea comiterii infracțiunii imputate, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, instanța de apel, în mod argumentat, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apel (pct. 3. – 5. din decizie).

Concluziile instanțelor de fond și de apel, fiind corecte și argumentate, coroborează și cu următoare împrejurări.

Prin acțiunea de prezentare a declarației mincinoase se înțelege declarația în care se denaturează adevărul, se spune ceva ce nu corespunde cu cele cunoscute de martor sau de către partea vătămată.

Pentru ca acțiunea respectivă să cadă sub incidența incriminării, declarația trebuie să se refere la acele împrejurări de fapt, pe care martorul le știe în legătura cu cauza respectivă și care pot servi la constatarea fondului cauzei în care acesta figurează ca martor.

Totodată, în materialele cauzei lipsesc acte procedurale, adoptate de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată în cadrul cauzei penale în privința lui Harjevschi I., în care inculpatul a și dat declarațiile presupuse a fi mincinoase, de apreciere a acestor mărturii în coroborare cu toate celelalte probe administrate, la materialele cauzei nefiind anexată o ordonanță sau sentință la baza cărei să fie puse declarațiile martorului Chistol I. – inițiale sau anterioare, apreciate în temeiul prescripțiilor din art. 101 Cod de procedură penală.

Or, aprecierea declarațiilor unui martor ca fiind veridice sau mincinoase în cadrul altei cauze penale, decât cea în care el a dat mărturiile respective, nefiind estimate în coroborare cu toate circumstanțele de fapt și de drept ale ultimei cauze, contravine prevederilor art. 8, 24, 26 și 101 Cod de procedură penală și ar prezenta niște circumstanțe preconcepte pentru al doilea dosar penal, adică neîntemeiate pe legea procesual-penală.

Împrejurările enunțate denotă, astfel, într-un mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile atacate cuprind motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel s-a pronunțat supra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul de pe rol este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Dat fiind că recursul ordinar este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Sergiu Brigai, împotriva sentinței Judecătoriei Militare, mun. Chișinău din 19 mai 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2015, în privința inculpatului Chistol Ion Gheorghe, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 13 aprilie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco